

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 4.11.2009
KOM(2009)614 endelig

GRØNBOG

Sammenkobling af selskabsregistre

{SEK(2009) 1492}

GRØNBOG

Sammenkobling af selskabsregistre

(EØS-relevant tekst)

1. INDLEDNING

Finanskrisen har endnu engang med al tydelighed vist, hvor vigtigt det er med gennemsigtige finansielle markeder. For så vidt angår foranstaltningerne til finansiell genopretning¹ kan bedre adgang til opdaterede offentlige oplysninger om selskaber ses som et middel til at genskabe tilliden til markederne i hele Europa.

Selskabsregistre² spiller en væsentlig rolle i den forbindelse. De registrerer, undersøger og opbevarer selskabsoplysninger, f.eks. oplysninger om selskabers retlige form, deres hjemsted, kapital og retlige repræsentanter, og de offentliggør disse oplysninger. De kan også tilbyde yderligere tjenesteydelser, som kan variere fra land til land. Minimumsstandarderne for de centrale tjenesteydelser er fastlagt ved europæisk lovgivning³. Siden den 1. januar 2007 skal medlemsstaterne bl.a. have elektroniske selskabsregistre⁴. Alligevel fungerer selskabsregistre i Europa på national eller regional basis. De opbevarer kun oplysninger om selskaber registreret inden for det område (land eller region), hvor de er kompetente.

Selskaber ekspanderer i stigende omfang på tværs af nationale grænser og udnytter de muligheder, det indre marked byder på. Grænseoverskridende grupper og et stort antal omstruktureringer, f.eks. fusioner og spaltninger, omfatter selskaber fra forskellige EU-medlemsstater. Endvidere kan selskaber i kraft af EF-Domstolens praksis⁵ i de seneste ti år stiftes i én medlemsstat og helt eller delvis drive erhvervs-mæssig virksomhed i en anden.

Der er stigende efterspørgsel efter adgang til oplysninger om selskaber i tværnational kontekst, enten til handelsformål eller for at lette adgangen til klage og domstolsprøvelse. Selv om det er let at få adgang til offentlige oplysninger om selskaber i det land, hvor selskaberne er registreret, kan tekniske eller sproglige

¹ Meddelelse til forårsmødet i det Europæiske Råd - Fremdrift i den europæiske genopretning - KOM(2009) 114.

² Udtrykket "selskabsregister" omfatter i denne grøn bog alle centrale handels- og selskabsregistre som defineret i artikel 3 i det første selskabsdirektiv (68/151/EØF).

³ Rådets første direktiv 68/151/EØF af 9. marts 1968 om samordning af de garantier, som kræves i medlemsstaterne af de i traktatens artikel 58, stk. 2, nævnte selskaber til beskyttelse af såvel selskabsdeltagernes som tredjemands interesser, med det formål at gøre disse garantier lige byrdefulde (EFT L 65 af 14.3.1968, s. 8), senest ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/58/EF af 15. juli 2003 (EUT L 221 af 4.9.2003, s. 13).

⁴ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/58/EF af 15. juli 2003 om ændring af Rådets direktiv 68/151/EØF for så vidt angår offentlighed vedrørende visse selskabsformer (EUT L 221 af 4.9.2003, s. 13).

⁵ Centros (*sag C-212/97*), Überseering (*sag C-208/00*), Inspire Art (*sag C-167/01*).

barrierer dog hindre adgangen til de samme oplysninger fra en anden medlemsstat⁶. Under sådanne omstændigheder er det nødvendigt at lette adgangen på tværs af grænser til offentlige og troværdige oplysninger om selskaber for kreditorer, forretningspartnere og forbrugere for at sikre en passende grad af gennemsigtighed og retssikkerhed på markederne i hele EU. Tværnationalt samarbejde mellem selskabsregistre er derfor uundværligt.

Endvidere har foranstaltninger som f.eks. tværnationale fusioner og flytninger af hjemsted samt oprettelse af filialer i andre medlemsstater gjort dagligt samarbejde mellem nationale, regionale eller lokale myndigheder og/eller selskabsregistre til en nødvendighed. Et tæt samarbejde fremskynder procedurer og øger retssikkerheden.

Et effektivt samarbejde på tværs af grænser mellem registre er ikke blot en forudsætning for, at det indre marked kan fungere gnidningsløst. Det reducerer også omkostningerne for tværnationale selskaber væsentligt. Gruppen af højtstående uafhængige interesserede parter vedrørende administrative byrder nåede til den konklusion, at tværnational adgang med elektroniske midler til oplysninger om selskaber kan fremme tværnationale økonomiske aktiviteter. Med henvisning til eventuelle besparelser på 161 mio. EUR i forbindelse med visse oplysningskrav i det ellefte selskabsdirektiv (89/666/EØF) gav eksperterne givet fuld opbakning til interoperabilitet mellem handelsregistre i hele Europa⁷.

Det nuværende frivillige samarbejde mellem handelsregistre er imidlertid ikke tilstrækkeligt. Der er behov for udvidet samarbejde mellem registre. Forskellige redskaber og initiativer – f.eks. European Business Register (EBR), e-justice-projektet og informationssystemet for det indre marked (IMI) - kan fremme håndhævelsen af de retlige rammer yderligere, lette kommunikationen mellem de kompetente registre samt øge gennemsigtigheden og tilliden på markedet.

Denne grønbog indeholder en beskrivelse af de eksisterende rammer og en række overvejelser omkring mulighederne for at forbedre adgangen til oplysninger om selskaber i hele EU samt mere effektiv anvendelse af selskabsdirektiverne.

2. HVORFOR ER DER BEHOV FOR ØGET SAMARBEJDE MELLEML SELSKABSREGISTRE?

Sammenkoblingen af selskabsregistre tjener to forskellige, men indbyrdes relaterede, formål:

– Adgang til oplysninger – nettet af selskabsregistre

Lettere adgang til oplysninger om selskaber på tværs af grænser øger gennemsigtigheden på det indre marked, forbedrer beskyttelsen af aktionærer og tredjeparter og medvirker til at genoprette tilliden på markederne. Tværnational

⁶ I Rådets ellefte direktiv 89/666/EØF af 21. december 1989 om offentlighed vedrørende filialer oprettet i en medlemsstat af visse former for selskaber henhørende under en anden stats retsregler (EFT L 395 af 30.12.1989, s. 36) løses problemet delvis ved, at det kræves, at selskaberne giver et vist minimum af oplysninger på det sprog, der tales i det land, hvor de har registreret deres filial.

⁷ Udtalelse af 10. juli 2008 fra gruppen af højtstående uafhængige interesserede parter vedrørende administrative byrder ("Stoiber-gruppen") om det prioriterede område selskabsret/årsregnskab, § 22, http://ec.europa.eu/enterprise/admin-burdens-reduction/docs/080710_hlg_op_comp_law_final.pdf.

adgang til oplysninger er blevet væsentligt bedre siden ændringen i 2003 af det første selskabsdirektiv (2003/58/EF), hvorved der blev indført elektroniske selskabsregistre i medlemsstaterne fra 1. januar 2007. Men borgere og selskaber skal stadig søge i mindst 27 registre for at indsamle relevante forretningsrelaterede oplysninger om selskaber. Selv om registrene findes online, skal de berørte parter håndtere forskellige sprog, søgekriterier og strukturer. Med en fælles indgangsportal til forretningsrelaterede oplysninger om alle europæiske selskaber kunne selskaber både spare tid og penge.

Derfor er det nu på tide at overveje de næste skridt i denne proces. For det første bør alle medlemsstaterne deltage i samarbejdet og være med til at fastlægge betingelserne herfor. Det bør være muligt at få adgang til troværdige oplysninger om selskaber i alle medlemsstater, og helst på alle de officielle EU-sprog. Det bør også være muligt at søge efter oplysninger om et selskab eller en gruppe af selskaber med aktiviteter i forskellige medlemsstater uden at skulle søge i de enkelte relevante nationale eller regionale registre. Serviceniveauet bør være det samme i hele EU.

– Samarbejde mellem selskabsregistre i forbindelse med tværnationale procedurer

Sammenkoblingen af selskabsregistre har for det andet til formål at skabe et bedre samarbejde i forbindelse med tværnationale procedurer som f.eks. tværnationale fusioner, flytninger af hjemsted eller insolvensbehandling. Flere selskabsretlige instrumenter kræver et sådant tværnationalt samarbejde, jf. rubrik 1.

Rubrik 1 – Selskabsretlige instrumenter og samarbejde mellem selskabsregistre

Tværnationalt samarbejde mellem selskabsregistre er et eksplicit krav i direktivet om grænseoverskridende fusioner⁸ samt i statuten for det europæiske selskab (SE)⁹ og for det europæiske andelsselskab (SCE)¹⁰. Disse bestemmelser fremskynder registreringsprocedurerne og øger dermed retssikkerheden ved at sikre, at de kompetente selskabsregistre underretter hinanden direkte om visse foranstaltninger, som de træffer¹¹. Direkte kontakt mellem registrene fremmer også udveksling af oplysninger og sikrer dermed bedre orientering af berørte parter i andre medlemsstater.

Endvidere gør offentlighed vedrørende udenlandske filialer (jf. det ellefte selskabsdirektiv (89/666/EØF)) det i praksis til en nødvendighed med samarbejde mellem selskabsregistre. I henhold til direktivet skal selskaber offentliggøre en række oplysninger og dokumenter, når de åbner en filial i en anden medlemsstat. Offentliggørelsen skal ske på det sprog, der tales i det land, hvor filialen er registreret, for at forbedre orienteringen af tredjeparter. Direkte kommunikation mellem selskabsregistre er en forudsætning for at kontrollere, om de relevante data er korrekte og opdaterede, og dermed for at beskytte de interesser, som gør sig gældende for kreditorer og forbrugere, som er i kontakt med filialen.

Endelig kan behovet for tværnationalt samarbejde blive væsentligt større, når statuten for det europæiske private selskab (SPE)¹² er vedtaget. SPE kan give små og mellemstore virksomheder

⁸ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/56/EF af 26. oktober 2005 om grænseoverskridende fusioner af selskaber med begrænset ansvar (EUT L 310 af 25.11.2005, s. 1).

⁹ Rådets forordning (EF) nr. 2157/2001 af 8. oktober 2001 om statut for det europæiske selskab (SE) (EFT L 294 af 10.11.2001, s. 1).

¹⁰ Rådets forordning (EF) nr. 1435/2003 af 22. juli 2003 om statut for det europæiske andelsselskab (SCE) (EUT L 207 af 18.8.2003, s. 1).

¹¹ Ved flytning af et europæisk selskabs hjemsted reducerer direkte kommunikation mellem registrene f.eks. den overgangsperiode, hvor selskabet er registreret i to medlemsstater, til et minimum.

¹² Forslag til Rådets forordning om statuten for det europæiske private selskab, KOM(2008) 396 endelig.

(SMV'er) et enkelt og fleksibelt instrument til at udvide deres forretninger på det indre marked. Derfor er det nødvendigt at sikre let adgang til offentlige oplysninger om disse selskaber, som er aktive i adskillige medlemsstater.

De kompetente myndigheder og/eller selskabsregistre skal derfor let kunne identificeres, de skal være sikre, og der skal allerede være etableret kommunikationskanaler mellem dem. Det vil fremskynde tværnationale procedurer og øge retssikkerheden. Det vil også bidrage til at reducere selskabernes administrative byrde.

Endvidere opregner det ellefte selskabsdirektiv (89/666/EØF) en række oplysninger, som selskaber skal offentliggøre, når de opretter en filial i en anden medlemsstat. Men selskaberne sørger sjældent for at opdatere disse oplysninger. En sådan undladelse kan få alvorlige konsekvenser, navnlig hvis filialens register ikke orienteres om, at selskabet er opløst, og som følge deraf videregiver vildledende oplysninger til tredjeparter. Filialens selskabsregister bør derfor regelmæssigt og automatisk orienteres om de mest relevante ændringer i selskabets status. En sådan ændring kan også reducere indberetningskravene og dermed selskabernes administrative byrde.

Øget samarbejde mellem selskabsregistre kan være en fordel for så vidt angår eventuelle synergier i forbindelse med andre organers offentliggørelse af selskabsrelaterede oplysninger. Med henblik på at forbedre gennemsigtigheden på de finansielle markeder indeholder gennemsigtighedsdirektivet¹³ f.eks. en række bestemmelser, som skal sikre, at investorer har adgang til troværdige finansielle oplysninger om udstedere, hvis værdipapirer er optaget til handel på et reguleret marked. Det kræves bl.a., at sådanne oplysninger er offentligt tilgængelige i såkaldt officielt udpegede mekanismer til central opbevaring af regulerede oplysninger. Det elektroniske net af sådanne officielt udpegede opbevaringsmekanismer kan øge adgangen til finansielle oplysninger om noterede selskaber i hele Europa¹⁴. På længere sigt kan der eventuelt oprettes en fælles indgangsportal til alle retlige oplysninger (opbevaret i selskabsregistre) og finansielle oplysninger (opbevaret i ovennævnte opbevaringsmekanismer) om noterede selskaber. Øget samarbejde mellem selskabsregistre ville også bidrage til effektiv insolvensbehandling på tværs af grænser i overensstemmelse med målsætningen for forordning (EF) nr. 1346/2000 om konkurs¹⁵.

3. EKSISTERENDE SAMARBEJDSMEKANISMER

3.1. Eksisterende mekanismer for samarbejde mellem selskabsregistre

Behovet for tværnationalt samarbejde mellem selskabsregistre blev identificeret for hen ved 20 år siden og har ført til oprettelse af det såkaldte European Business

¹³ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/109/EF af 15. december 2004 om harmonisering af gennemsigtighedskrav i forbindelse med oplysninger om udstedere, hvis værdipapirer er optaget til handel på et reguleret marked, og om ændring af direktiv 2001/34/EF (EUT L 390 af 31.12.2004, s. 38).

¹⁴ Kommissionens henstilling af 11. oktober 2007 om det elektroniske net af officielt udpegede mekanismer til central opbevaring af regulerede oplysninger, jf. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/109/EF (2007/657/EF) (EUT L 267 af 12.10.2007).

¹⁵ Rådets forordning (EF) nr. 1346/2000 af 29. maj 2000 om konkurs (EFT L 160 af 30.6.2000, s.1).

Register (EBR). Det var et frivilligt projekt, som blev iværksat af selskabsregistre med støtte fra Europa-Kommissionen (jf. rubrik 2).

Rubrik 2 – European Business Register (EBR)

EBR¹⁶ blev iværksat som en initiativ mellem selskabsregistre, og i dag deltager hovedparten af EU's registre i projektet. På indeværende tidspunkt omfatter EBR registre fra 18 medlemsstater¹⁷ og seks andre europæiske jurisdiktioner^{18, 19}.

EBR er et net af selskabsregistre, som har til formål at give adgang til troværdige oplysninger om selskaber i hele Europa. Det giver borgere, selskaber og offentlige myndigheder mulighed for at lede efter selskabsnavne og - i visse lande - fysiske personer i alle de selskabsregistre, som er medlemmer af EBR, ved en samlet søgning på deres eget sprog. Som følge af søgningen gives der adgang til de ønskede oplysninger på det sprog, der er valgt ved søgningen. De retlige aspekter ved overførsel af data inden for nettet, og navnlig spørgsmålet om beskyttelse af persondata, er omfattet af national ret, herunder bestemmelserne om gennemførelse af Fællesskabets regler om databeskyttelse²⁰.

Registrene deltager i EBR-nettet på frivillig basis, og samarbejdet er genstand for en kontrakt (aftale om udveksling af oplysninger). European Business Register optræder også som en europæisk økonomisk firmagrube (EØFG)²¹, men på grund af tekniske aspekter ved lovgivningen i visse lande har ikke alle registre ret til at deltage.

Projektet er beskrevet nærmere i den statusrapport, som ledsager grønbogen.

EBR-samarbejdet har dog visse begrænsninger. Samarbejdets uformelle karakter har ganske vist bidraget til at skabe fleksibilitet, men har også gjort nettets udvidelse til en større udfordring, og der har derfor været tale om en langvarig proces. Endvidere råder hverken EBR eller de relevante selskabsregistre, navnlig ikke dem, der finansieres over offentlige finanser, over tilstrækkelige midler til at fremskynde opbygningen af et net, som dækker alle medlemsstaterne.

Derudover er EBR-samarbejdet begrænset til at fremme grænseoverskridende adgang til oplysninger om selskaber (det første mål i del 2), og omfatter ikke spørgsmålet om samarbejde mellem registre i tværnationale procedurer (det andet mål i del 2). Det har fået visse EBR-partnere til at iværksætte et forskningsinitiativ, som i vidt omfang finansieres af Europa-Kommissionen, med henblik på at fremme sammenkobling af registre (**Business Register Interoperability Throughout Europe – BRITE**)²². Brite-projektet, som blev fuldført i marts 2009, havde til formål

¹⁶ <http://www.ebr.org>.

¹⁷ Belgien, Danmark, Tyskland, Estland, Irland, Grækenland, Spanien, Frankrig, Italien, Letland, Litauen, Luxembourg, Nederlandene, Østrig, Slovenien, Finland, Sverige, Det Forenede Kongerige.

¹⁸ Guernsey, Jersey, Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien, Norge, Serbien, Ukraine.

¹⁹ Litauen og Guernsey har for nylig tilsluttet sig nettet, men er endnu ikke integreret i teknisk forstand.

²⁰ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (EFT L 281 af 23.11.1995, s. 31).

²¹ Rådets forordning (EØF) nr. 2137/85 af 25. juli 1985 om indførelse af europæiske økonomiske firmagrupper (EØFG) (EFT L 199 af 31.7.1985, s. 1). EØFG er en retlig enhed, som har til formål at lette eller udvikle medlemmernes økonomiske aktiviteter samt at forbedre eller øge resultaterne af disse aktiviteter. Det er ikke firmagruppens formål at opnå økonomisk gevinst for sig selv. Gruppens virksomhed skal være knyttet til medlemmernes økonomiske aktiviteter og kun være af medvirkende karakter i forhold til disse (artikel 3).

²² <http://www.briteproject.eu>. Projektet er beskrevet nærmere i den statusrapport, som ledsager grønbogen.

at udvikle og gennemføre en avanceret og innovativ interoperabilitetsmodel, en ikt-serviceplatform og et forvaltningsinstrument til brug for samarbejde mellem selskabsregistre i hele EU med særlig fokus på tværnationale flytninger af hjemsted, fusioner og bedre kontrol med filialer af selskaber registreret i andre medlemsstater.

Men Brite-projektet var et forskningsprojekt, og derfor blev resultaterne kun gennemført i et par lande for at teste deres funktionalitet. Siden projektfasens afslutning har deltagermedlemsstaterne drøftet projekteresultaternes fremtidige anvendelse. I november 2009 vil der blive fremlagt en strategi²³ for, hvordan man bedst kan bevare og regulere ansvaret for gennemførelsen af de tjenesteydelser, der var tænkt som en opfølgning af Brite-projektet.

3.2. Andre redskaber og initiativer: IMI og e-justice

Da de eksisterende samarbejds mekanismer ikke er tilstrækkelige til at dække behovet for udvidet samarbejde, er det værd at undersøge andre redskaber og initiativer - f.eks. informationssystemet for det indre marked (IMI) eller e-justice-projektet - som kan fremme håndhævelsen af den retlige ramme yderligere og forbedre gennemsigtigheden på markedet²⁴.

Informationssystemet for det indre marked (IMI) er et middel til at fremme det administrative samarbejde mellem medlemsstaterne. Formålet er at forbedre den måde, lovgivningen om det indre marked fungerer på. I marts 2006 tilsluttede medlemsstaterne sig et forslag om at udvikle IMI, som på indeværende tidspunkt anvendes til at håndhæve direktivet om erhvervsmæssige kvalifikationer²⁵. Fra udgangen af 2009²⁶ vil det også bidrage til at håndhæve direktivet om tjenesteydelser²⁷ (jf. rubrik 3).

Rubrik 3 – Informationssystemet for det indre marked (IMI)

IMI er en sikker webbaseret applikation i Kommissionens regi. Systemet er et lukket net, som giver kompetente myndigheder i medlemsstaterne et enkelt redskab til at finde relevante samarbejdspartnere i andre medlemsstater og til hurtigt og effektivt at kommunikere med dem. Anmodninger om oplysninger behandles inden for IMI ved hjælp af et sæt strukturerede spørgsmål og svar. Europa-Kommissionens oversættelsesafdeling har på forhånd oversat spørgsmålene til alle officielle sprog. Dermed har man sikret et pålideligt og retsgyldigt sprogligt fundament. Endvidere tilbyder IMI en række gennemsigtige procedurer, som alle medlemsstaterne har tilsluttet sig, til behandling af anmodninger.

²³ Det svenske selskabsregister er vært for en konference i november 2009 om tværnational udveksling af oplysninger om selskaber ("Cross Border Business Information Sharing"). Konferencen har til formål at videreføre det arbejde, der allerede foregår i EBR-regi, men også at videreudvikle resultaterne af Brite-projektet. Yderligere oplysninger findes på: http://www.trippus.se/eventus/eventus_cat.asp?EventusCat_ID=10113&Lang=eng&c=.

²⁴ Der gøres også opmærksom på portalen Dit Europa - Erhvervslivet, fordi den giver fælles adgang på EU-niveau til oplysninger og tjenester fra offentlige myndigheder til fordel for erhvervslivet. Portalen stilles til rådighed af Europa-Kommissionen og de nationale myndigheder i fællesskab. http://ec.europa.eu/youreurope/business/index_da.htm.

²⁵ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/36/EF af 7. september 2005 om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer (EUT L 255 af 30.9.2005, s. 22).

²⁶ På indeværende tidspunkt befinder støtten til direktivet om tjenesteydelser sig på forsøgsstadiet.

²⁷ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/123/EF af 12. december 2006 om tjenesteydelser i det indre marked (EUT L 376 af 27.12.2006, s. 36).

Endelig har **e-justice-initiativet** til formål at bistå retslige myndigheder og praktiserende jurister i deres arbejde og forbedre borgernes adgang til retslige og juridiske oplysninger. Omfanget er gradvist blevet udvidet siden iværksættelsen i juni 2007, og både medlemsstaterne og Europa-Kommissionen prioriterer gennemførelsen højt. Den europæiske e-justice-portal, som ifølge planen skal lanceres ved årsskiftet, er et af de særlige projekter, som bør give håndgribelige resultater. Når portalen er på plads, vil den blive den vigtigste adgang til juridiske oplysninger, juridiske og administrative institutioner, registre, databaser og andre tjenester inden for rammerne af det europæiske justice-projekt.

Handlingsplanen for 2009-2013 vedrørende europæisk e-justice²⁸ omhandler spørgsmålet om integration af European Business Register i portalen og indeholder en beskrivelse af en såkaldt trinvis tilgang. I den første fase, dvs. allerede når e-justice-portalen lanceres, etableres der et link til EBR. I den anden fase, dvs. på mellemlang til lang sigt, bør det overvejes at foretage en delvis integration af EBR i selve portalen. De nærmere omstændigheder ved den anden fase kræver yderligere undersøgelser. Medlemsstaterne var dog enige om, at denne yderligere fase bør tage udgangspunkt i de resultater, der indtil videre er opnået med EBR.

4. LØSNINGER

De modeller, der er beskrevet i dette kapitel, indeholder flere forslag til, hvordan ovennævnte spørgsmål kan gribes an. Modellerne kræver ikke samme deltagelse og engagement fra medlemsstaternes side. Kommissionen opfordrer alle interesserede parter til at give udtryk for deres syn på nedenstående.

Det kan blive nødvendigt at supplere de enkelte mulige løsninger med ledsageforanstaltninger i form af lovgivningsforslag, således at der skabes entydige retlige rammer for samarbejdet. Men sådanne lovgivningsforslags nytteværdi skal vurderes ved hjælp af konsekvensanalyser i overensstemmelse med Kommissionens retningslinjer for konsekvensanalyser²⁹.

4.1. Adgang til oplysninger – nettet af selskabsregistre

Lettere grænseoverskridende adgang til oplysninger om selskaber forudsætter, at der findes et net af selskabsregistre, som alle medlemsstaterne deltager i. Selv om det ville være hensigtsmæssigt at tage udgangspunkt i de resultater, der allerede er opnået med EBR, eftersom 18 medlemsstater allerede deltager i nettet, så ville det blive vanskeligt at øge effektiviteten med reguleringsmidler, eftersom samarbejdet er af overvejende privat karakter.

Nettet af selskabsregistre har kun en reel nytteværdi, hvis det omfatter registrene i alle 27 medlemsstater. Omfattende deltagelse i et net kunne f.eks. sikres ved at indføre et krav om sammenkobling af alle selskabsregistre i EU, eventuelt i det første

²⁸ Rådets flerårige handlingsplan for 2009-2013 vedrørende europæisk e-justice (EUT C 75 af 31.3.2009, s. 1). Projektet er beskrevet nærmere i den statusrapport, som ledsager grønbogen.

²⁹ SEK(2009) 92.

selskabsdirektiv (68/151/EØF). Medlemsstaterne bør dog kunne bestemme, hvordan nettet skal opbygges, og hvilke betingelser der skal gælde for samarbejdet. Det kunne muligvis være nyttigt at skabe et mere solidt retsgrundlag for visse aspekter ved nettet, men de nærmere detaljer ved samarbejdet bør fastlægges i en aftale om forvaltningen af det elektroniske net af selskabsregistre ("forvaltningsaftale"). Aftalen kunne omhandle spørgsmål som f.eks. betingelserne for tilslutning til nettet, herunder forholdet til ikke-EU-medlemmer, udpegelse af et forvaltningsorgan for nettet, ansvarsforhold, finansiering, tvistbilæggelse, etc. Aftalen kunne f.eks. også omfatte vedligeholdelse af den centrale server og adgang for offentligheden på alle de officielle EU-sprog. Endvidere ville en løsning på kontraktbasis bevare fleksibiliteten i samarbejdet. Medlemsstaterne ville kunne vælge at bygge videre på de allerede eksisterende resultater af EBR eller at følge en anden vej. Det skulle fortsat stå de selskabsregistre, som deltager i nettet, frit at fastlægge deres egen prispolitik. Men deres priser bør ikke føre til forskelsbehandling af slutbrugerne. Det bør også sikres, at de selskabsregistre, der deltager i nettet, overholder minimumsstandarderne for sikkerhed og databeskyttelse, herunder Fællesskabets bestemmelser om databeskyttelse (direktiv 95/46/EF) og relevante nationale bestemmelser.

De forretningsrelaterede oplysninger, der er tilgængelige via et udvidet net af registre, kunne også blive et værdifuldt aktiv for e-justice-portalen, som bliver den vigtigste adgang til juridiske oplysninger og tjenesteydelser i EU. En fælles strategi og de tekniske detaljer ved forbindelsen mellem de to enheder kræver yderligere undersøgelser; det drejer sig navnlig om at undgå overlapninger mellem det arbejde, som nettet af registre og portalen udfører. Portalen vil under alle omstændigheder kunne drage fordel af en bedre hovedkilde til forretningsrelaterede oplysninger. Uanset om der anvendes et net, kan det også kræves, at alle EU-selskabsregistre giver direkte adgang til et sæt grundlæggende standardoplysninger via internettet, f.eks. ved at yde en dedikeret standardwebservice.

For at lette adgangen til oplysninger om selskaber endnu mere kunne det endelig også på lang sigt påtænkes at koble nettet af selskabsregistre sammen med det elektroniske net, der blev oprettet i henhold til direktivet om gennemsigtighed (2004/109/EF), og som opbevarer regulerede oplysninger om noterede selskaber. Sammenkoblingen kunne føre til oprettelse af en fælles indgangsportal til alle finansielle og juridiske oplysninger om udstedere, hvis værdipapirer er optaget til handel på et reguleret marked, og dermed øge gennemsigtigheden på markedet.

Interesserede parter opfordres til at give udtryk for:

- om der er behov for et bedre net af selskabsregistre i medlemsstaterne
- om de nærmere detaljer ved et sådant samarbejde kan fastlægges i en "forvaltningsaftale" mellem repræsentanter for medlemsstaterne og selskabsregistrene
- om de ser nogen nytteværdi ved på lang sigt at koble nettet af selskabsregistre sammen med det elektroniske net, der blev oprettet i henhold til direktivet om gennemsigtighed, og som opbevarer regulerede oplysninger om noterede selskaber.

Hvis ovennævnte foranstaltninger ikke skønnes hensigtsmæssige, opfordres berørte parter til at forklare fordelene ved at vælge en alternativ løsning eller bevare den nuværende situation uændret. Berørte parter opfordres også til at give belæg for eventuelle konsekvenser i form af omkostninger og fordele, herunder forenkling og reduktion af den administrative byrde, ved ovennævnte modeller eller de foreslåede alternative løsninger.

4.2. Samarbejde mellem selskabsregistre i forbindelse med tværnationale fusioner og flytninger af hjemsted

Der er stor set to muligheder for at lette kommunikationen mellem selskabsregistre i forbindelse med procedurer som f.eks. tværnationale fusioner og flytninger af hjemsted. Den første mulighed går ud på at anvende resultaterne af Brite-projektet og udpege eller oprette en enhed, som er ansvarlig for at vedligeholde de nødvendige tjenesteydelser, som udvides til at omfatte alle medlemsstaterne. Den anden mulighed går ud på at anvende informationssystemet for det indre marked (IMI), som allerede er operationelt, og som i de kommende år kan udvides til at omfatte nye områder inden for fællesskabslovgivningen.

– Model 1 – Anvende resultaterne af Brite-projektet

Hvis der skal oprettes en effektiv støtteforanstaltning for selskabsdirektiverne, er det nødvendigt at finde en løsning, som kan gennemføres i alle medlemsstaterne. De løsninger, der er skabt i forbindelse med Brite-projektet, fokuserer på samarbejde mellem selskabsregistre og sikrer en høj grad af interoperabilitet. Rettighederne til de teknologiske løsninger tilhører dog medlemmerne af Brite-konsortiet. Derfor kan de pågældende teknologier kun anvendes på kontraktbasis.

På indeværende tidspunkt er 18 medlemsstater involveret i et samarbejde i EBR-kontekst, og kun seks (fem medlemsstater³⁰ og Norge) deltog oprindeligt i Brite-projektet og underprojekter, mens Letland, Tyskland (Nordrhein-Westfalen) og Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien tilsluttede sig på et senere tidspunkt. Et net af selskabsregistre som omtalt ovenfor vil sandsynligvis bidrage til at gennemføre resultaterne af Brite-projektet, som det ellers vil kunne tage lang tid at gennemføre.

Med hensyn til prisen for denne løsning vil omkostningerne ved at tilslutte sig og deltage i samarbejdet afhænge af den aftale, som parterne indgår med hinanden, for det står fortsat frit, om man vil gøre brug af de relevante tjenesteydelser.

– Model 2 – Informationssystemet for det indre marked (IMI)

På indeværende tidspunkt anvender over 1 600 kompetente myndigheder i 27 medlemsstater og tre EØF-lande IMI til at udveksle oplysninger i henhold til direktiv 2005/36/EF om erhvervsmæssige kvalifikationer og - som et pilotprojekt - i henhold til direktiv 2006/123/EF om tjenesteydelser.

Fordelen ved IMI er, at rammerne også kan anvendes til administrativt samarbejde. Med databasen for kompetente myndigheder, sproghjælp og muligheden for at bistå med udformningen af et sæt strukturerede spørgsmål og svar kan systemet eventuelt medvirke til at gennemføre enhver form for lovgivning om det indre marked. På den måde behøver en myndighed kun at benytte ét system og at blive registreret i systemet én gang. Myndigheden kan - afhængigt af kompetenceområde - få adgang til et eller flere lovgivningsområder i IMI-regi.

³⁰ Sverige, Irland, Spanien, Italien og Danmark.

IMI er ikke specielt udviklet med henblik på kommunikation mellem selskabsregistre. Men den række procedurer (workflow), som anvendes til underretning i forbindelse med selskabsdirektiverne, svarer til den procedure, som på indeværende tidspunkt anvendes ved anmodninger om oplysninger i forbindelse med erhvervsmæssige kvalifikationer og tjenesteydelser.

Brugen af IMI ville ikke kræve væsentlige investeringer fra medlemsstaternes side. Medlemsstaterne ville blot skulle udpege deres kompetente selskabsregistre og de personer, som har adgang til IMI.

Spørgsmålet om offentlighed vedrørende filialer skal undersøges uafhængigt af tværnationale fusioner og flytninger af hjemsted. I tilfælde af tværnationale fusioner og flytninger af hjemsted er behovet for samarbejde mellem registre begrænset til visse, veldefinerede trin i proceduren. I tilfælde af udenlandske filialer skal uoverensstemmelser mellem data i henholdsvis selskabets og den udenlandske filials register dog kontrolleres regelmæssigt og automatisk. Det kræver en permanent forbindelse og automatisk sammenholdelse af indholdet i de to registre.

– En kombination af model 1 og 2

For så vidt angår samarbejdet mellem selskabsregistre i tilfælde af tværnationale fusioner og flytninger af hjemsted fokuserer den teknologi, der er udviklet i forbindelse med Brite-projektet, specielt på samarbejde mellem selskabsregistre. Hvis nettet af selskabsregistre får et mere solidt juridisk og kontraktmæssigt grundlag, kan deltagermedlemsstaterne endvidere fastlægge brugen af teknologi og vilkårene for det Brite-baserede samarbejde.

Men IMI har den store fordel sammenlignet med den anden form for samarbejde, at alle EU-medlemsstaterne allerede deltager i systemet. Da dette samarbejde omfatter alle medlemsstaterne, ville det måske være logisk at udvide det til at omfatte en bredere vifte af procedurer. Det burde overvejes at anvende IMI, også som en midlertidig løsning, til at fremme tværnationale fusioner og flytninger af hjemsted, navnlig afhængigt af den hastighed, hvormed nettet og de Brite-baserede tjenesteydelser udvides.

Manglende automatisk underretning kan dog ses som en ulempe ved informationssystemet for det indre marked i forbindelse med visse tværnationale procedurer. Selv om systemet ser ud til at være en velegnet og praktisk foranstaltning, når det drejer sig om at fremsende oplysninger om tværnationale fusioner og flytninger af hjemsted, kan det næppe erstatte automatisk statuskontrol af selskaber og deres udenlandske filialer; det kræver nemlig regelmæssig gennemgang af store talmængder.

Endvidere forholder det sig således, at i modsætning til direktiv 2005/56/EF om grænseoverskridende fusioner, forordning 2001/2157 om SE og forordning 2003/1435 om SCE stiller det ellefte selskabsdirektiv (89/666/EØF) ikke krav til de relevante selskabsregistre om at samarbejde. Derfor lader det til at være nødvendigt at skabe et retsgrundlag for et sådant samarbejde i forhold til udenlandske filialer.

Endelig forekommer IMI at kunne anvendes til at fremme kommunikationen mellem selskabsregistre i forskellige medlemsstater på midlertidig eller muligvis permanent

basis. Men IMI er ikke udformet med henblik på automatisk overførsel af data, hvilket er en forudsætning for at kunne håndhæve det ellefte selskabsdirektiv (89/666/EØF).

Interesserede parter opfordres til at give udtryk for:

- hvilken løsning eller kombination af løsninger, de foretrækker med henblik på at fremme kommunikationen mellem selskabsregistre i forbindelse med tværnationale fusioner og flytninger af hjemsted
- deres holdning til den foreslåede løsning med hensyn til offentlighed vedrørende filialer.

Hvis ovennævnte foranstaltninger ikke skønnes hensigtsmæssige, opfordres berørte parter til at forklare fordelene ved at vælge en alternativ løsning eller bevare den nuværende situation uændret. Berørte parter opfordres også til at give belæg for eventuelle konsekvenser i form af omkostninger og fordele, herunder forenkling og reduktion af den administrative byrde, ved ovennævnte modeller eller de foreslåede alternative løsninger.

5. DE NÆSTE SKRIDT

Medlemsstaterne, Europa-Parlamentet og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og berørte parter opfordres til at give udtryk for deres syn på de forslag, der er beskrevet i denne grøn bog, med henblik på at nå til bred enighed om eventuelle foranstaltninger. Fristen for indsendelse af bidrag er den 31. januar 2010. Kommissionen træffer afgørelse om de næste skridt i forbindelse med opfølgningen af denne grøn bog og på grundlag af de modtagne svar.

Bidragene offentliggøres på internettet. Det er vigtigt at læse den særlige databeskyttelseserklæring, der er knyttet til grøn bogen. Den indeholder oplysninger om behandling af personlige data og bidrag.